

A terület jelenleg műveletlen, ezért a lelőhely kiterjedését terepbejárással nem lehet elhatárolni. Várhatóak azonban további építkezések, amelyek újabb információkat adhatnak a lelőhelyről.

KÖVÁRI KLÁRA

398. Váchartyán, Kossuth utca 21–25.

(MRT 9. k. 34/32. sz. lh.)

(Pest megye) B, Sza

Lakossági bejelentés nyomán október 26-án helyszíni szemlét tartottam a Kossuth u. 23. sz. alatti telken (hrs.: 805), ahol kiásták az épülő ház alapárkait. A következőket tapasztaltam.

A 40 cm széles, 70–80 cm mély árkokban a humusz helyenként kissé szürkés, paticszemcsés volt; ez alatt a barna homokban azonban beásás nem látszott. A kidobott földben késő bronzkori és római kori cserepeket (kézzel formált szarmata vagy kvád cserepek), egy agancsból készített véső vagy kapa töredékét, pár állatcsontot és egy kagylót találtam.

A szomszédos 21. számú ház kertjében a felszínről pár késő bronzkori cserepet gyűjtöttem.

A másik szomszédnál, a 25. sz. alatt épülő új ház alagsora sajnos már vissza volt töltve, illetve körben bebetonozták az alapárkot. Erről az építkezéssel a múzeumot nem értesítették. Az utca felőli, ÉK-i oldal metszetében (mélysége a felszíntől a betonozott részig 150–155 cm), az É-i sarokban a humusz alatt kb. 320 cm hosszú, a sárga homokba ásott, paticscsempés beásás folytja mutatkozott, amely a betonozás alá húzódik. Pár késő bronzkori cserepet és állatcsontot sikerült kiszednem belőle. A beton-keménységűre száradt talaj miatt megnyesni nem lehetett.

A 21–23. sz. házzal szemben levő, Kossuth u. 34. sz. telek tulajdonosa elmondta, hogy kb. 20 éve a háza mögötti pince ásásakor kb. 1,50 m mélyen fekete földben kis agyag korsó kb. felét találta. Az edény elkallódott.

A felsorolt leletek a váchartyáni 32. sz. lelőhely eddig ismert ÉNy-i szélét jelzik (a lelőhely itt a beépített rész alá húzódik).

KÖVÁRI KLÁRA

399. Vácrátót, Ady E. utca 44.

(Pest megye) B

Az építettő bejelentése nyomán 2000. szeptember 20-án helyszíni szemlét tartottam a 230/1 hrsz. alatt épülő családi ház kiásott alapárkainál.

A 40 cm széles, 70 cm mély árkokban a humusz alatt sötét, kissé agyagos homok látszott. A föld homogén, patics-faszén nincs benne, az árkok falában beásás nem mutatkozott. Ugyanakkor a kidobott földben kevés bronzkori oldaltöredéket találtam.

A leletek a vácrátóti 28. sz. lelőhely (MRT 13/2. k. 35/28. sz. lh.) ÉK-i irányú kiterjedését jelzik.

KÖVÁRI KLÁRA

400. Vácszentlászló, Harminc-hányás

(Pest megye) Sza

2000. július 30-án az isaszegi múzeumon keresztül bejelentés érkezett a váci Tragor Ignác Múzeumba arról, hogy a valkói erdőben lévő szarmata halomsíros temető egyik kurgánját kincskeresők bolygatták meg.

Július 31-én Kővári Klára és dr. Tettamanti Sarolta váci régészekkel kimentünk a helyszínre a bejelentővel, aki előző nap kirándulás során akadt rá a rablóásatásra, a kutatóárokban megtalálta a kincskereső kisszerszámait, valamint egy zacskóban néhány emberi csigolyát és bordát. A mintegy 2,5 m hosszú, 0,5 m széles, 3 m mély kutatóárok viszonylag kis szakaszon átvágta a sírt. A sírgödörben in situ kövek látszottak, metszetében pedig korábbi rablógödör folytja volt megfigyelhető. A kincskereső egy kidőlt fa törzsével és ágakkal fedte be a gödröt.

A lelőhely régóta ismert Vácszentlászló, Harminc-hányás néven. A 60-as években Salamon Ágnes végzett itt leletmentést (a közlésben tévesen Gödöllőként szerepel), a lelőhely MRT topográfiai száma 60/8. 1955-ben Nováki Gyula geodéziai felmérést készített a temetőről, amelynek 74 halma volt térképen rögzíthető. A kincskereső által bolygatott kurgán a felmérésen a 29. számot viseli.

A rendőrségen augusztus 1-jén feljelentést tettünk. Augusztus 2-án a gödöllői rendőrkapitányság munkatársa kiszállt a helyszínre, terepszemlét tartott és a kincskereső szerszámait lefoglalta.

A bolygatás sürgős leletmentést tett szükségessé: a további rombolást megakadályozandó és a még megismerhető információk megszerzésére. A leletmentést a Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága finanszírozta.

Az augusztus 3–14. között lezajlott leletmentés során a kincskereső árkát kiegészítve átvágtuk a sírhalmot egy megközelítőleg É-D-i irányú kutatóárokmal. Ennek eredményeként a metszetben megfigyelhető volt, hogy a halmot alapvetően sárgásbarna agyagos talajból hordták fel egy alul, az altalajon szabályosan elterített(?) rozsdabarna, sárgásbarna beszüremlésekkel tarkított, kb. 20–30 cm vastag földrétegre. Ez utóbbit vágta át a sírgödör, illetve az azt bolygató korabeli(?), de mindenesetre régészeti korú rablógödör.

A sírgödör bolygatatlan részének betöltése kevert sárga, míg a rablógödör kevert barna és kevert szürke rétegekkel töltődött fel. A sír bolygatatlan Ny-i szélén mintegy 60 cm vastagon és 90 cm szélességben feküdtek a sírgödör valaha kitöltő kövek, amelyek rétegei között a sír betöltésével megegyező jellegű kevert sárga rétegeket találtunk. A sír K-i részének bolygatatlan területén szintén találtunk köveket, amelyekkel a gödör oldalát bélelték ki. Számos követ rendszertelen elhelyezkedésben, megdőlvé vagy függőlegesen találtunk a sírgödör alján. Ezek feltehetően másodlagos helyzetben voltak.

A sír tájolása DDK-ÉÉNy, 329–149°. Abszolút mélysége a halom legmagasabb pontjáról 2,9 m. Hossza: 340 cm, sz.: 2,4–2,5 m.

A sír betöltésében, főként a kövek alatt szerves fekete, réteges szerves anyag maradványait, a koporsóból